

Publicat el 17-2-2013 en "Levante - EMV".

Nuclis Històrics, en rebaixes

Josep Maria Sancho i Carreres *

Què podrien esperar vostés d'una llei batejada de *Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat* que es promulga la vespra dels Sants Innocents? És el nom oficial de la Llei d'Acompanyament a la Llei de Pressupostos 2013, calaix de sastre on viciosament es dóna cabuda a mil i una modificacions de lleis sectorials que res tenen a veure amb la qüestió pressupostària. Una via fàcil per a trastocar l'esperit i la lletra de qualsevol llei mitjançant el retoc d'un pomellet dels seus articles. Sota la disfressa de simple correcció tècnica, s'evita el seguit de cauteles, itineraris i debats, propis d'una tramitació específica com cal.

La macedònia d'aquest any porta sorpresa. Entre els seus 162 articles, trossets de 28 fruites ben variades, s'inclouen 4 pinyolets que constitueixen la quarta modificació de la Llei de Patrimoni Cultural Valencià de 1998, complementada en el 2007 per l'ànsia conservacionista de qui aleshores suposàvem Molt Honorable.

Parlem d'una llei estrictament *PPopular*, esmenada sempre des de les pròpies files i en dues ocasions, amb el Cabanyal de rerafons: per a *flexibilitzar-la* en 2004 i per a directament anul·lar-ne la seua aplicació, en 2010, mitjançant una *lleí-exprés* negadora d'espoliació que ha estat parcialment suspesa pel Tribunal Constitucional. Excepte en 2007, hom diria que s'ha actuat de manera instrumental, en favor de casos i pressions ben concretes. Una diligència que xoca amb la mancança d'un text refós, aclaridor i sense errades, i d'un sistemàtic desenvolupament reglamentari.

Què s'innova ara? Doncs, res. Tot el contrari, s'observa una regressió als orígens, un empobriment conceptual i protector, a més d'una tècnica legislativa confusa de *talla i apegua*. Dels tres àmbits de modificació assenyalats en el Preàmbul ens detindrem en l'únic que se'ns anuncia amb certa precisió: *la restricció del concepte "nuclis històrics protegits"*. A pesar de la sinceritat de l'avís, la seua significació i conseqüències han passat desapercebudes tant per als nostres representants a Les Corts, com per a les màximes institucions culturals, professionals i docents en la matèria. I, lògicament, per als mitjans de comunicació.

La molla se substància en l'Art. 50.3 i en l'Addicional quinta del text de 2007, sobre el reconeixement com a Béns de Rellevància Local (BRL) dels Nuclis Històrics Tradicionals (NHT). En la primera norma, on s'obligava als Ajuntaments a prestar *"la protecció adequada, mitjançant la qualificació*

d'aquests com a béns immobles de rellevància local, als nuclis històrics tradicionals, segons es defineixen i consideren en la legislació urbanística", ara se'ls faculta a fer-ho (amb termes potestatus, "Els catàlegs podran proposar..."), sense exigències, respecte dels "nuclis històrics tradicionals existents en el seu terme municipal, o una part d'estos, quan els seus valors patrimonials així ho meresquen". Abans s'havien d'incloure tots, sense discriminació valorativa, ajustant-ne les normes a les seues característiques particulars, segons àmbits que, tècnicament i en bona lògica, havien d'integrar els nuclis originaris de les poblacions i llogarets, amb els seus creixements i eixamples d'arquitectura tradicional, popular o culta. Doncs ara, ja no necessàriament.

En la segona norma, els NHT senzillament *han caigut de la llista* de BRL de declaració genèrica que encapçalaven en el 2007 quan se'ls hi assignava aquesta categoria en grup, com *"Els NHT així anomenats conforme la legislació urbanística"*. Mort el gos, morta la ràbia. Si abans, per la seua naturalesa tots gaudien automàticament del reconeixement BRL, ara sols obtindran aquest rang els que siguen formalment sotmesos a -i expressament obtinguen- la benedicció de Cultura.

L'anunciada 'restricció' ja estava posant-se en pràctica, via Decret, des de maig de 2011, però, en cas de disconformitat o desprotecció, podia ser objectada acudint a la Llei. Ara s'ha tancat el cercle i la norma superior "s'acomoda" a la inferior que la violentava. El món a l'inrevés.

D'ara endavant, hi haurà poblacions i barris històrics al limbe si ningú els selecciona i d'altres que amb el mateix nom urbanístic, NHT, seran o no seran BRL, competència exclusiva dels Ajuntaments o sota la supervisió de la Generalitat. En resum, confusió, pèrdua de la protecció genèrica, minva de les obligacions tutelars i qui sap si màniga ampla per a defugir conflictes amb ajuntaments poc sensibles.

No els estranye, doncs, que la revisió del Catàleg de València incloga Russafa, Benimaclet, Patraix, Beniferri, Natzaret,... entre els NHTs-BRLs del municipi i "s'oblidi", posem per cas, de Benicalap i del Cabanyal. Sols són rebaixes.

Imatge:

* Arquitecte-Urbanista, especialitzat en patrimoni arquitectònic

Fitxer baixat de **<http://www.terracritica.org>**